

OBSAH

Předmluva k 2. vydání	9
Autorova předmluva k 2. vydání	11
I. VŠEOBECNÉ ZÁSADY	13
1. Zásady a význam reflexní terapie	13
2. Zásady manipulační léčby	19
3. Dějiny manipulační léčby	21
II. ETIOLOGIE A PATOGENESE	29
1. Morfologické a funkční hledisko	29
2. Funkce páteře	30
3. Význam nervových regulací	31
4. Specifická funkční porucha páteře	32
5. Vznik funkčních poruch — blokády	37
6. Páteř jako funkční celek	38
7. Funkční poruchy páteře v dětském věku	40
8. Následky blokády	45
9. Mechanický a reflexní faktor v patogenezi vertebrogenních poruch	47
10. Páteř a vnitřní orgány — pojem „vertebrogenní“	50
Souhrn	52
III. FUNKČNÍ ANATOMIE A RENTGENOVÁ DIAGNOSTIKA PÁTEŘE	54
1. Páteř jako celek	55
2. Pánev	62
3. Bederní páteř	68
4. Hrudní páteř	71
5. Krční páteř	74
6. Kraniocervikální spojení	79
IV. VYŠETŘOVÁNÍ A DIAGNOSTIKA VERTEBROGENNÍCH ONEMOCNĚNÍ	93
1. Anamnesa vertebrogenních onemocnění	93
2. Vyšetřování páteře	96
a) Vyšetřování celkového postojů nemocného	96
b) Vyšetřování pánve a dolních končetin	98
c) Vyšetřování bederní páteře	109
d) Vyšetřování hrudní páteře a hrudníku	114
e) Vyšetřování krční páteře	118
f) Vyšetřování periferních kloubů	124
3. Vyšetřování reflexních změn	130
a) Hyperalgetické kožní zóny	130
b) Reflexní změny svalové a „maximální body“	131
c) Diagnostika kořenových lézí	133
d) Jiné reflexní projevy	133
4. Vyšetřování nervosvalových regulací	136

5. Vyšetřování ligamentové bolesti	136
6. Testování	137
7. Problémy diferenciální diagnózy	139
V. INDIKACE REFLEXNÍ TERAPIE	143
1. Indikace manipulační léčby	143
2. Indikace ostatní reflexní terapie	150
3. Indikace farmakoterapie	153
4. Chirurgická léčba	154
5. Indikace léčebného tělocviku	154
6. Indikace korekce statické poruchy	155
7. Indikace životosprávy	155
8. Indikace znehybnění a podpěr	156
9. Indikace a úloha psychoterapie	157
Závěry	157
VI. TERAPIE	159
A. Manipulační léčba	159
1. Všeobecné zásady techniky	159
2. Periferní klouby	163
a) Horní končetina	163
b) Dolní končetina	173
c) Temporomandibulární kloub	182
3. Obecné zásady manuální terapie na páteři	182
4. Hmaty na bederní páteři a pánvi	184
5. Hmaty na hrudní páteři	200
6. Hmaty na žebrech	212
7. Hmaty na krční páteři	215
8. Technika některých cílených obstríků	233
9. „Sklerosující“ léčba podle Hacketta a Barbora	235
10. Některé další pomocné techniky	236
B. Léčebná tělesná výchova u nemocných s vertebrogenními poruchami (<i>Vladimír Janda—Karel Lewit</i>)	238
1. Úvod	238
2. Motorické stereotypy	239
3. Svaly s převážně fázickou a posturální funkcí	241
4. Indikace léčebné tělesné výchovy u vertebrogenních poruch	243
5. Vyšetřovací postup — kinesiologický status	244
6. Vyšetření koordinovaných pohybů (motorických stereotypů)	245
7. Diagnostické testy pro páteř	246
8. Technika aktivní LTV	251
9. Návčik „přebudování“ stereotypů	255
10. Aktivní cílená LTV u jednotlivých syndromů	256
a) Syndrom bederní hyperlordosy	256
b) Syndrom krční hyperlordosy	265
c) Syndrom zešíklé pánve	274
11. Polohování a cílené cviky zaměřené na jednotlivé úseky páteře	277
Souhrn	293
VII. KLINIKA VERTEBROGENNÍCH ONEMOCNĚNÍ (ČÁST SPECIÁLNÍ)	294
A. Bolesti v zádech	294
1. Bolesti v kříži	295
a) Bolesti v kříži bez určité funkční poruchy na páteři a pánvi	295
b) Sakroiliakální posun	297
c) Sakroiliakální blokáda	298
d) Bolest vycházející z kyčelního kloubu, funkční koxalgie	299

e) Bolestivý hřeben kosti pánevní	300
f) Bolestivá kostrč	300
g) Blokády bederní páteře	301
h) Trnová bolest	302
i) Spasmus m. psoas a torakolumbální blokáda	302
j) Výhřez destičky	303
k) Kombinované léze	304
2. Bolesti v hrudní páteři	305
3. Bolesti v krční páteři	306
B. Kořenové syndromy	308
1. Kořenové syndromy na dolních končetinách	309
a) Poznámky k anamneze	309
b) Některé obecné příznaky	310
c) Jednotlivé kořenové syndromy	310
d) Některé problémy diagnostické	311
e) Terapie	312
f) Meralgia paraesthetica	315
2. Kořenové syndromy na horních končetinách	316
a) Některé obecné příznaky	316
b) Jednotlivé kořenové syndromy	316
c) Některé problémy diagnostické	317
d) Terapie	318
C. Vertebrogenní pseudoradikulární a vegetativně trofické poruchy	319
1. Cervikobrachiální syndrom	319
a) Pojem	319
b) Diagnosa	319
c) Terapie	320
2. Bolesti v rameně	320
a) „Ztuhlé“ nebo „zmrzlé“ rameno	321
b) Vlastní „periarthritus humeroscapularis“	322
c) Akcesorní ramenní klouby	322
d) Nejvyšší žebra	323
e) Myogenní bolest v rameně	323
3. Epikondylitidy	323
4. Cervikokraniální syndrom bolestivý	324
a) Pojem	324
b) Anamnesa a klinický obraz	324
c) Terapie	326
5. Anteflexní bolest hlavy (podle Gutmanna)	326
6. Retroflexní bolest hlavy (bolestivý zadní oblouk atlasu)	327
7. Migréna	328
8. Ménièreova nemoc a cervikální závratě	329
a) Anamnesa	330
b) Klinické formy	330
c) Klinický nález	331
d) Diferenciální diagnosa závratě	332
e) Léčba a její výsledky	335
Závěry	336
9. Syndrom zadního krčního sympatiku (s ložiskovou symptomatologií)	337
10. Kvadrantový syndrom	338
11. Jiné méně obvyklé formy cervikokraniálního syndromu	339
12. Basilární imprese a sdružené anomálie	340
13. Myelopatie cervikální	342
14. Viscerální afekce s vertebrogenní složkou	344

a) Tonsily	346
b) Plíce a pohrudnice	346
c) Srdce	346
d) Játro a žlučník	348
e) Pankreas	349
f) Žaludek a dvanáctník	349
g) Tenké a tlusté střevo	350
h) Ledviny, pánvičky ledvinné a močovody	350
i) Pohlavní ústrojí	350
j) Spasmus m. psoas	352
15. Stavy po traumatu	353
Stručné závěry	355
VIII. PREVENCE VERTEBROGENNÍCH ONEMOCNĚNÍ	356
1. Význam problematiky, výskyt	356
2. Základy a zaměření prevence	357
3. Otázky životosprávy	359
IX. POSUZOVÁNÍ PRÁCESCHOPNOSTI U VERTEBROGENNÍCH ONEMOCNĚNÍ	363
1. Bolesti v zádech	364
a) Bolesti v kříži	364
b) Bolesti v hrudní a krční páteři	365
2. Kořenové syndromy	365
a) Kořenové léze na dolních končetinách	366
b) Kořenové syndromy na horních končetinách	367
3. Stavy po traumatu páteře	367
a) Co lze pokládat za trauma páteře?	368
b) Úloha traumatu u bolestí v zádech	368
c) Úloha traumatu u výhřezu destiček	369
X. MANIPULAČNÍ A REFLEXNÍ TERAPIE V MEDICÍNĚ A DALŠÍ PERSPEKTIVY	371
LITERATURA	374
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA ZA STR.	400